DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

Voor den geheelen jaargang voor Soerabaya ƒ 15.—
Idem franco per post. „ 17.—
Voor den eersten halven jaargang voor „ „ 7.50
Idem franco per post. „ 9.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 1 JANUARIJ.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 2.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 1. VERANTWOORDELIJKE UITGEVERS E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA. 1857.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

Van den 27sten December 1856, N°. 104.

Bij Koninklijk besluit van den 29sten October 1856 no. 66, is benoemd tot ridder der vierde klasse van de militaire Willemsorde, de kapitein-luitenant-ter-zee A. A. de Vries, wegens den moed en het beleid, door hem, als kommandant van het stoomschip *Amsterdam*, betoond en aan den dag gelegd bij eene ontmoeting met zeeroovers op de noord-oostkust van Celebes, op den 10den April 1856.

Bij Koninklijk besluit van den 30sten Oktober 1856 no. 72, is benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen leeuw, de luitenant-ter-zee der eerste klasse J. E. de Man. kommandant van het stoomschip *Celebes*, thans dienstdoende in Oost-Indie.

Bij beschikking van zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van 30 Oktober 1856 la. A. no. 15, is aan jhr. J. G O. S. von Schmidt auf Altenstadt, vroeger resident van Bagelen op Java, laatstelijk gouverneur der kolonie *Suriname*, thans met verlof in Nederland, op 's Konings magtiging verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van zes maanden.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit de betrekking van advokaat en prokureur bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie en den raad van justitie te Batavia mr. H. Jacometti.

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de sekretaris van de residentie Probolingo S. K. E. M. W. baron Gansneb genaamd Tengnagel.

Militair Departement.

BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE.

BEVORDERD:

Tot KAPITEINS:

Bij het 2de bataillon, de eerste luitenant P. F. L. von Hombracht, van het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling.

Bij het 3de bataillon, de eerste luitenant M. Baaij, van het 11de bataillon.

Bij het 7de bataillon, de eerste luitenant J. L. d' Harvant, van het 5de bataillon.

Bij het 8ste bataillon, de eerste luitenant F. H. D. Spelti, van het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling.

Bij het 10de bataillon, de eerste luitenants L. J. F. B. Hamers en G. F. de Ravalet, van het 5de bataillon en van het korps pupillen, alsmede de eerste luitenant-adjudant van het 4de bataillon J. C. Immink.

Bij het 11de bataillon, de eerste luitenant P. F. E. F. J. Saueressig, van het 2de, en K. F. Schultze, van het bataillon.

Bij het 13de bataillon, de eerste luitenant W. F. A. Eckhardt, van het garnizoens-bataillon in de 2de militaire afdeeling.

Bij het 15de bataillon, de eerste luitenant-adjudant K. H. O. van Bennekom, van het bataillon.

Bij het 16de bataillon, de eerste luitenant G. T. Snijder en J. Sonnenberg, van het bataillon.

Tot EERSTE LUITENANTS:

Bij het 2de bataillon, de tweede luitenants P. P. J. Eijpen, van het 13de, en T. E. C. Merens, van het bataillon.

Bij het 5de bataillon, de tweede luitenant J. W. Filet, van het bataillon.

Bij het 7de bataillon, de tweede luitenants H. J. van Lith, W. C. Munters en E. G. Weijland; de eerste van het 2de en de beide laatsten van het bataillon.

Bij het 10de bataillon, de tweede luitenant H. Spoelder, van het bataillon.

Bij het 12de bataillon, de tweede luitenant F. A. Steevert, van het 15de bataillon.

Bij het 16de bataillon, de tweede luitenant E. A. Crevecoeur, van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling, de tweede luitenant S. Berends, van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon op Banka, de tweede luitenant F. A. A. J. Valkenhoff, van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust, de tweede luitenant D. der Kinderen, van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de Wester-afdeeling van Borneo, de tweede luitenant F. M. Mulder, van het bataillon.

Bij de garnizoens-kompagnie in de Zuid- en Ooster afdeeling van Borneo, de tweede luitenant A. F. Beeckman.

BIJ HET WAPEN DER ARTILLERIE.

Tot kapiteins bij het personeel, de eerste luitenants H. W. Brongers en E. J. Veerman, van het personeel.

Tot eerste luitenant bij het personeel, de tweede luitenant J. Janssens, van het personeel.

BENOEMD:

Tot tweede luitenants, de adjudant-onderofficier J. B. D. J. Whitton en de sergeant H. A. O. F. van Kurowsky.

TIJDELIJK OP NONAKTIVITEIT GESTELD:

De eerste luitenant der artillerie J. J. ten Siethoff.

Marine Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de baas-kuiper bij de fabriek voor de marine, het stoomwezen en de nijverheid te Soerabaija, J. Dumoulin.

BENOEMD:

BIJ HET BUREAU VAN DE HOOFDADMINISTRATIE DER MARINE.

Tot tweeden kommies, de derde kommies bij dat bureau F. G. de Bie.

Tot derde kommiezen J. W. Samuels, thans op daggeld bij dat bureau werkzaam, en de eerste klerk bij dat bureau J. C. Leidelmeijer.

Door A. C. Michiels, weduwe van Alexander van der Hart, in leven kolonel, civiel en militair gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden, is bij rekest van 30 September 1856, aan den Gouverneur-Generaal het verzoek gedaan, dat haren oudsten zoon Victor Alexander worde vergund bij zijnen geslachtsnaam dien van Michiels te voegen, en zich mitsdien in den vervolge te mogen noemen en schrijven Victor Alexander Michiels van der Hart.

Geschiedende deze aankondiging ter voldoening aan art. 7 van het burgerlijk wetboek van Nederlandsch-Indie.

De Algemeene Sekretaris,
VAN DE GRAAFF.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van 13 tot 24 December 1856 No. 100 tot 103, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in den navolgenden boedels:

Door de Executeuren te Padang: van wijlen den Chinees Tan Giam. — Door de Commissarissen in den boedel te Banjoewangie: van wijlen den officier van gezondheid 2de kl. H. W. Schwanefeld.

Door de Agenten der Samarangsche Wees- en Boedelkamer te Tjilatjap: van wijlen de weduwe Groenewald, geboren Miero.

Door den Executeur te Sumanap: van wijlen Sech Achmat bin Abdulla Bafadal. — Door de Commissarissen te Meester-Cornelis: van wijlen den 2den luitenant van het 11de bat. infanterie C. C. Giunta d'Albani.

Door den Executeur Testamentair te Batavia: van wijlen mejuffrouw Johanna Diderica Dooper.— Door de Agenten der Samarangsche Boedelkamer te Tagal: van wijlen den Chinees Ong Tjio.

Door de Testamentaire Executrice te Samarang: van wijlen Mr. A. G. M. Smulders.

Door de Testamentaire Executeuren te Probolingo: van wijlen Charles Etty.

REIZEN EN OMZWERVINGEN

DOOR PERZIË, AFGHANISTHAN, TURKISTAN EN BELOOCKISTAN.

Uittreksel uit het werk van J. P. Terrier.

(*Vervolg en slot.*)

Te Deria-Derrah aangekomen, gaf hij zich bij den gouverneur dier plaats uit als een Persiaan in dienst van den Khan van Sirpol, maar werd ongelukkiglijk herkend door een Afghaan die hem te Herat had gezien, — daar hun beider opgaven niet overeenkwamen, en de al te gedienstige Afghaan zich bij Yar Mohamed verdienstelijk wilde maken, bewerkte deze dat hij via Gour naar Herat werd teruggevoerd. De Dezir ontving hem echter wel, lachte hartelijk, om het verhaal van den Afghaan, en liet de heer Terrier weder vertrekken, met aanbevelingen aan de Sirdars van Kandakar en introductiebrieven aan Dost Mohamed en diens zonen, welke laatste hij nimmer in de gelegenheid kwam om aftegeven. — Hij gaf hem bovendien een geleide mede van drie bedienden en een officier van lageren rang. Deze drie geleiders evenwel gedroegen zich niet omtrent hem als hun meester hun had aanbevolen, om hem goed te dienen; zij behandelden hem grof, bedrogen hem, en toonden in alles hoe Yar Mohamed omtrent hem was gezind, hoewel zijne vrees voor de Engelschen hem terughield van meer dadelijke mishandeling. — Het volgende moge dienen als een staaltje van wat hij van hen had te lijden.

„Wij hadden — zegt de heer Terrier, van Gurmab „tot Shakguy veel van de dorst geleden, omdat onze „*mesek* gescheurd was, en er veel water was verloren ge„gaan, waarvan ik slechts een kommetje vol had kunnen „redden, dat ik bewaarde voor het geval, dat een onzer „door de simoon mogt worden getroffen, iets dat dáár „dikwijls plaats vindt — maar Jubbur Khan maakte ge„bruik van een oogenblik, dat ik op den grond lag te „kermen van de pijn van een trap, die een van de paarden „mij had gegeven, om het kostbare vocht op te drinken. „Ik bemerkte het niet, voor ik er een weinig van wilde „gebruiken, om wat te bekomen van de geleden pijn en „op mijne verwijtingen, antwoordde hij alleen dat hij niet „begreep, dat ik mij boos maakte, omdat hij een beetje „drabbig water had genomen, dat naauwelijks genoeg was, „om zijne knevels te bevochtigen. Water, is de drank van „Muzelmannen, zeide hij, ongeloovigen zoo als gij drinken „wijn; zoo hebben wij elk ons deel en ik heb u niets „onbillijks gedaan, daarom, zwijg! — Wat kon ik anders „doen dan mij stilzwijgend in het geval te schikken.

De aanhoudende en onbeschaamde nieuwsgierigheid van de inboorlingen maakte dit gedeelte van de reis ook bijzonder onaangenaam; want overal waar zij langs kwamen, maakten zijne geleiders bekend dat hij een *feringhee* was. Het gedrag van sultan Khan door wiens gebied hij trok, was de type van Oostersche gastvrijheid. Toen de heer Terrier bij hem gezeten was, zeide hij:

„Thans zijt gij mijn gast en moge Allah zijne zegeningen „over u uitstorten en uwe schaduw immer verre reiken. „Maar als ik u eene halve mijl van hier had ontmoet, „zou ik het een zeer gelukkig toeval gerekend hebben. — „Die pistolen, dat geweer en dat zwaard waar gij zoo trouw „de hand op houdt, zouden nu reeds in mijn *Divan Khaneh* „hangen, — en hier beet hij zich op de onderlip als iemand, die het ergert eene goede kans te hebben verkeken.

De ernstigste zijner tegenspoeden ondervond onze reiziger te Kandahar, die op dat oogenblik ontevreden was, op den Dezir Sahib van Herat. Op zijne aanbevelingen vertrouwende, begaf zich de heer Terrier terstond naar Mohamed Sedik Khan, de zoon van den Sirdar van Kandahar, Kohendil Khan, die in de vesting Girishk voor zijn vader het bevel voerde. Zijne ontvangst daar was in den hoogsten graad onheilspellend; men zeide hem met ronde woorden hoe onwelkom de *feringhees* den Sirdar waren en dreigde hem, hetzelfde lot te doen ondergaan van twee ongelukkige Engelschen, waarvan een op dat oogenblik nog in eene gevangenis smachtte, terwijl de andere reeds onder het lijden was bezweken. Tusschen Girishk en Kandahar moest de heer Terrier zich aan twee maanden gevangenschap en zoowel zedelijke als ligchamelijke martelingen onderwerpen. Beide de Sirdars, vader en zoon, waren verre van gerust omtrent het doel zijner komst en elk voor zich zeer begeerig om een voordeelig verbond te sluiten met zijn gouvernement, dat zij beweerden het Engelsche te zijn, en bovenal waren beiden er op uit, om hem al wat hij had, afhandig te maken. Om de maat vol te meten, moest men

eerst het hof van Kabul raadplegen over zijn lot, omdat Dost Mohamed, de oudste broeder van Kohendil Khan, de magtigste was onder de vorsten van Afghanistan. — Gedurende zijne gevangenschap te Girishk leed de heer Terrier vreesselijk van den honger, dewijl zijne bewakers onder allerlei beleedigingen en hoon, al het hem gebragt wordende voedsel voor zijne oogen opäten. — Op den middag werd hij onder de brandende stralen der zon aan de beschimpingen blootgesteld van het volk, dat hem met steenen wierp en op alle denkbare wijze smadelijk bejegende. — Eindelijk brak de cholera met vreesselijke woede te Kandahar uit; de molla's stookten het volk op en maakten het wijs, dat de oorzaak dier bezoeking nergens anders te zoeken was, dan in de tegenwoordigheid van dien ongeloovige onder de muzelmannen; waarop het gepeupel op de gevangenis aanrukte, ten einde hem aan hunnen vertoornden God ten offer te brengen.— Kohendil Khan echter scheen dit niet te durven toelaten, en beschermde de gevangene eerst door zijn verblijf tegen het gemeen te verdedigen, en toen, door hem te laten vlugten. — Op zijne vlugt echter moest hij weder door Girishk gaan en daar vorderde de Sirdar Mohamed Sedek Khan, een certificaat van hem, dat hij goed was behandeld geworden en een bewijs van ontvangst, voor eenige voorwerpen die hij hem gegeven had als schadeloosstelling voor wat men hem had afgenomen, doch welke voorwerpen hem weder denzelfden avond werden ontstolen. Dit weigerde de Franschman te doen tot dat twee dagen van martelingen, hem daartoe noodzaakten. Hij werd aan een stijl gebonden, waar de zon hem vlak op het bloote hoofd scheen en de soldaten kregen last, om hem zoo veel zij konden te beschimpen. — In zijne tegenwoordigheid gaf de Sirdar bevel, om gloeijende ijzers en kokende olie te brengen, en dreigde hem met zijnen dolk. Door dergelijke middelen kreeg de wreedaardige Sirdar eindelijk het certificaat en het bewijs van ontvangst, waarop de heer Terrier, alle hoop om Kabul te bereiken, opgevende, zijne reis naar Perzie, via Seistan voortzette.

De heer Terrier geeft een belangrijk verhaal van de stammen, die de oevers van het meer van Seistan bewonen, en voornamelijk tot de Belooches behooren. — Eens had hij eene ernstige ontmoeting met sommige der hunnen en verloor hij eenige mannen in het gevecht en zag zich eindelijk genoodzaakt om zijne toevlugt te nemen tot den ouden weg over Herat van waar hij zich haastte om Teheran te bereiken.

De heer Terrier twijfelt er geenszins aan, dat het Ruslands voornemen is, om in Britsch-Indie te vallen, zoodra het de gelegenheid daartoe schoon ziet, en wat de uitvoerbaarheid van het plan aangaat, wijst hij twee wegen aan, waarop dat zeer goed te doen is. — De Czaars hebben reeds sedert jaren her zich daarop voorbereid. Van Emba tot de Aral-zee hebben zij eene linie van militaire posten opgerigt, en putten gegraven om de marsch hunner troepen te vergemakkelijken. — Van de zuidzijde dier zee zouden zij de Oxus langs kunnen trekken, tot Khulm en op die wijze doordringen tot in Afghanistan, zonder eene van die geduchte woestijnen of steppen door te trekken, waarop de Engelschen zoo vast rekenen als hunne onoverkomelijke schutspalen. De andere weg zou zijn om van Astracan naar de Caspische zee af te zakken en verder van Astrabad uitgaande, bijna denzelfden weg te volgen, die de heer Terrier nam. — Een leger dat in verstandhouding met Perzie van deze zijde aanviel, zou naar zijn idee weinig tegenstand ontmoeten, want het land is daar overal zeer vruchtbaar en de onafhankelijke stammen van Khorassan zouden, zoowel als de Afghanen, dienst nemen onder hen die het best betalen. Eenige beveiligings-middelen die de Engelschen tegen zulk eenen inval zouden kunnen nemen, worden door den heer Terrier aangegeven. De Engelschen schijnen ook niet werkeloos te zijn en hebben reeds eenige der door den heer Terrier aangewezene beveiligingsmaatregelen genomen. — Of dit nu is geschied als een gevolg van dat schrijven of wel dat het eene toevallige overeenstemming van idéën is, is moeijelijk te bepalen. De heer Terrier gaat zeer ver in de voorspelling dat Engeland en Rusland de heerschappij der wereld tusschen zich zullen verdeelen.

SOERABAYA, den 1sten Januarij 1857.

— Uit het district Djabakotta, berigt men ons, dat de loerah der dessa Doekooh Karang Gajam, met de geïnde belasting op het bedrijf en der landrenten, ten bedrage van p. m. *f* 250.— op de vlugt is gegaan.

Wij vernemen dat het der policie is gelukt den voortvlugtige te achterhalen.

— Van gouvernements wege is uitbesteed de afvoer der gouvernements koffij uit den oogst van 1857 uit de binnenlansche pakhuizen te Beton en Boijolalie (residentie Soerakarta, naar de hoofdpakhuizen te Samarang, tegen betaling van $3^{33}/_{100}$ duit de pikol en de paal.

BANTAM. — Ten vervolge van het voorkomende in ons nummer van 17 dezer, nopens de door zware regens en overstroomingen aangerigte verwoestingen, kan nog het volgende worden medegedeeld:

Ook in de regentschappen Pandeglang en Lebak is belangrijke schade aan bruggen, wegen en waterwerken veroorzaakt. Het regentschap Tjiringien is echter het meest van alle geteisterd. De aanhoudende regens hebben aldaar in het gebergte Sepoeroet aardstortingen te weeg gebragt, waaronder vier inlanders, die aldaar hout inzamelden, zijn bedolven geworden, zonder dat hunne redding mogelijk was.

In het district Anjer had men een gelijk ongeval te betreuren. Een inlander uit de dessa Tjikoneng, die voor den zwaren regen eene schuilplaats onder een doerianboom, vlak aan de helling van den heuvel van dien naam, gezocht had, werd door eene zich losgescheurd hebbende aardmassa zoo plotseling overvallen, dat geene de minste poging tot ontkoming mogelijk schijnt geweest te zijn. Zijn lijk, twee dagen daarna opgegraven, werd nog in eene staande houding gevonden.

De schade aan het gewas van het noorder regentschap is blijkens naauwkeurige opnamen grooter dan aanvankelijk verwacht was. De zich snel en dagen achtereen opgevolgd hebbende bandjers hadden de herstelling van dijkbreuken alsnog belet, waardoor de overstrooming van velden meer en meer was toegenomen. De bevolking in de districten Ooderandir, Tjiroeas en Anjer heeft daardoor een gezamenlijk verlies geleden van ruim 40 tjaings padie, deels aan reeds op de velden uitgeworpen zaaipadie, deels aan opgeschuurd product in door den storm medegevoerde loemboengs.

PATJITAN. — Volgens later ingekomen berigt zijn in de districten Semanten en Lorrok, ten gevolge der zware regens, vermeld in ons nummer van 20 dezer, nog weggespoeld 102 gedings padie, eerst kortlings uitgeplant; terwijl 12 bouws met padie en aardvruchten beplante velden zijn vernield. Voorts is veel schade toegebragt aan eenige waterleidingen aan welker herstelling men echter reeds is begonnen.

De zware regens en hevige winden in het gebergte zijn ook voor den aanstaanden koffijoogst zeer nadeelig geweest.

BANKA. — In het district Blinjoe waren de kolongs van drie mijnen door de aanhoudende regens geheel onder water geloopen en hare thebats door den aandrang van het water doorgebroken.

Men was bezig de aangerigte schade te herstellen.

Te Blinjoe was eene praauw tjemplong binnengeloopen, komende van Cheribon en bestemd naar Riouw, geladen met rijst en tamarinde; volgens het verhaal van de opvarenden was dat vaartuig, op de hoogte van het eiland Billiton, door negen roovers praauwen aangerand en van het grootste gedeelte hunner lading rijst, zoomede van eene lilla, pieken, kleederen en touwwerk, door hen beroofd. De roovers hadden hun overigens geen letsel aangedaan.

Den 10den November ankerde ter reede van Soengijliat het Nederlandsch-Indisch barkschip *Tachool Barie*, komende van Batavia met eene lading rijst en olie voor dat district bestemd.

Dit vaartuig was, volgens mededeeling van den gezagvoerder, in een vaarwater van 10 en 11 vadem diepte, in de nabijheid der kust van Pankal-Pinang, eensklaps met het achterschip op eene steenen bank vastgeraakt, welke niet op de kaart stond aangeteekend. Door het zware slingeren en stampen van het schip waren de opvarenden in de noodzakelijkheid gekomen van 27 tonnen olie en naar gissing 1000 zakken rijst over boord te werpen. Daarna geraakte het vaartuig met verlies van deszelfs roer, doch zonder verdere schade, weder vlot.

De bovenbedoelde bank is gelegen op 1° 5′ Z. breedte en 106° 28′ O. lengte, en peilde men

Gg. Maras — W. N. W. 1′ West
P°. Panjang — W. Z. W.
P°. Tatawe — Z. Z. W.
P°. Boear — Z. ten O. ½ O en
Gg. Riah. — N. W. ¼ W.

Op de bank stond 2¾ vadem water.

Toen de barkas van bovengenoemde bark, met een aantal met drinkwater gevulde vaten geladen, de monding der rivier van Soengijliat wilde uitvaren, werd deze door zwaren golfslag tegen de daar verspreid liggende rotssteenen geworpen, met het gevolg dat zij omsloeg, waarbij een der matrozen verdronk. De barkas leed bij die gelegenheid belangrijke schade. (*Jav. Cour.*)

NEDERLAND.

— Men verneemt, dat de directie der Rijnspoorwegmaatschappij het voornemen heeft om de stations Breukelen en Harmelen door eenen regtstreekschen spoorweg te verbinden. De weg van Amsterdam naar Rotterdam zou alsdan niet meer over Utrecht beboeven te loopen en alsdan nog aanmerkelijk verkort worden.

— Naar wij vernemen, heeft Z. M. aan den heer G. Morel, te Parijs, voorloopige concessie verleend tot den aanleg van een spoorweg van het Nieuwediep naar Amsterdam. De baan zal moeten loopen van 't N. Diep langs Alkmaar, Castricum en de Zaanstreek, met twee vertakkingen, de eene naar het entrepôt te Amsterdam en de andere naar den Nederlandschen Rijnspoorweg, terwijl ook eene communikatie met den Holl. spoorweg moet daargesteld kunnen worden, zoodra het breede spoor op dien weg in een smal zal veranderd zijn. Volgens een artikel in die concessie zou de spoorweg door zijsporen of door een zijkanaal met het Noord Hollandsche kanaal in verband gebragt worden.

Wijders moet het stations-gebouw te Amsterdam aan de Leidsche poort worden opgerigt.

De regering heeft eenige in het belang der reizigers hoogst nuttige bepalingen gemaakt, als: het maximum van het tarief; dat zij kan vorderen dat de wagens voor reizigers overdekt zijn; dat zij de uren van vertrek regelt; enz.

— Uit Kampen wordt gemeld dat te 's Gravenhage het volgende plan voor een Noord-Nederlandschen spoorweg behoudens nader onderzoek, voorloopig is goedgekeurd. Het traject zal gaan: Utrecht over Amersfoort, Elburg, Kampen langs Kampereiland, Blokzijl, of de Kuinre naar Sneek enz, en van Kampen een zijtak door Kamperveen op Zwolle.

De begrooting bedraagt zes millioen en het werk moet binnen 5 jaren tot stand komen.

— Men meldt ons uit 's Hage, dat dezer dagen aan den minister van binnenlandsche zaken, door de heeren C. Verloop & Zoon te Utrecht, voor principalen, aangevraagd is concessie tot den aanleg en exploitatie van één groot zeekanaal, dat onze beide groote koopsteden Amsterdam en Rotterdam zoude vereenigen, voorzien van eene winterhaven benoorden Noordwijk aan Zee.

Het kanaal zoude gaan langs Leyden, 's Hage, Delft en Schiedam naar Rotterdam en langs Haarlem door het IJ, welks gedeeltelijke droogmaking, er mede in verband staat, naar Amsterdam.

— Nadat in de onlangs gehouden buitengewone vergadering der Staten van Groningen de reeds sinds zoo vele jaren voorbereide en hangende plannen van eene algemeene kanaalverbetering in die provincie, waarvan de kosten eenige millioenen zullen beloopen, verder waren ontwikkeld, is de discussie in de zitting van den 21sten Oct. zóó ver gekomen, dat met eene meerderheid van 14 stemmen werd besloten, de zaak af te doen. Daarna werd in die zitting besloten die kanaalverbetering tot stand te brengen en o. a. het plan tot het daarstellen van een nieuw scheepvaartkanaal van Groningen naar Delfzyl, met 27 tegen 15 stemmen, aangenomen.

— Wij zijn door eene vriendelijke hand in staat gesteld het volgende berigt te plaatsen, omtrent het gebeurde met het Nederlandsche schip *Twenthe*.

Dit berigt is gedagteekend Rio Janeiro, 13 September en afkomstig van Z. M. consul aldaar; het luidt letterlijk als volgt:

„Op dit oogenblik wordt mij buiten de stad door kapt. Stolte van het hier in de haven liggende Nederl. schip *Constantia en Elisabeth* binnengeleid kapt. Coopmans, gevoerd hebbende het Nederl. schip *Twenthe*, behoorende aan de heeren J. C. P. Brack & Co te Amsterdam, welke mij het verschrikkelijk berigt bragt, dat hij op zijne reis van Rotterdam naar Batavia, op de hoogte van Madeira, door het Maleische gedeelte zijner equipage, bestaande uit 22 man, op het onverwachtst met allerlei soort van moordtuig is overvallen geworden, met dat ongelukkig gevolg, dat hij en zijne equipage door de boosdoeners werden overweldigd, nadat hij 16 wonden aan de handen en een steek in het lijf had bekomen; zijnde ook zijn eerste stuurman G. H. Soff door 3 houwen op het hoofd en 4 steken in zijne linkerzijde ter neder geslagen, en aan den derden stuurman A. P. Barends een gebroken linkerarm toegebragt. Geen wederstand in dien staat meer kunnende bieden, zoo gingen de boosdoeners met hun werk van verwoesting voort. Na al de officieren en de overige equipage naar beneden gejaagd te hebben, sloten zij al de toegangen tot het dek af, zetten de booten uit, vulden dezelve met mondbehoeften en met alles wat zij tot bereiking van hun helsch ontwerp noodig oordeelden, en daarmede gereed zijnde, staken zij den brand in alle kanten van het schip, na vooraf alle putsen, brandspuit, in één woord alles wat tot blussching van brand kon dienen vernield te hebben, stekende toen in zee, latende de slagtoffers hunner woede in het mid-

---

WAT EEN DUIKER AL WEET TE VERTELLEN UIT DE DIEPTE DER ZEE.

Onlangs verging plotseling, op de kusten van New-Foundland, waar de zee het onstuimigst is, een stoomboot, *de Marmion* genaamd. Niemand van de visschers, die in die wateren zich ophouden, hadden den kapitein kunnen waarschuwen. Waarschijnlijk was de boot op eene verborgene klip gestooten en daarop stuk geslagen. Daar de plaats, waar het ongeluk gebeurd was, mij niet diep toescheen, vond ik het voor iemand, die moed in het lijf heeft, niet te gewaagd, om met een duiker-voorstel onderzoek te doen naar het vergane schip. Ik overlegde met mijne kameraden, hoe wij het moesten aanleggen, en wij werden het eens; om geen tijd te laten verloren gaan, begonnen wij dadelijk de noodige toebereidselen te maken. Weldra waren wij klaar en wij voeren met ons zessen, in een kleinen schoener, naar de plaats, waar wij zijn moesten. Het weder was heerlijk, geen windje bewoog de lucht; wel vertoonden zich in het Zuiden en het Oosten eenige verdachte walkjes, maar dat schrikte ons niet af.

Het water was intusschen zóó diep, dat geen top van een mast ons aantoonde, waar de stoomboot vergaan was. Wij moesten dus op het geluk af, een punt opzoeken, waar wij onze operatie zouden beginnen. Spoedig hadden wij er een in 't oog; onze schooner vloog gezwind er naar toe en wij gingen dadelijk aan 't werk. Rimmer — een jongen van beproefden moed, dien ik, om mij op mijne gevaarlijke onderneming te vergezellen, uit mijne kameraden de voorkeur had gegeven — en ik wij deden de duikertoerusting aan. Wij deden onze helmen stevig vast, trokken onze broeken glad en bragten al het noodige goed in orde. Eindelijk hingen wij de noodige gewigten aan ons lijf en wij waren klaar.

„Wat ziet het er vreeselijk zwart daar beneden uit, zeide Rimmer tot mij.

„Dat schijnt maar zoo," hernam ik op vrolijken toon. „Alles is in orde."

„Ach!" klonk het dof van onder zijn helm.

„Klaar" riep ik hem luidkeels toe, maar hij scheen het niet te hooren. Ik gaf dus het gewone teeken en wij werden over boord gelaten.

Wij stegen in de diepte — ik vooruit en Rimmer vlak achter mij. Het duurde niet lang of wij hadden den bodem bereikt. Wij bevonden ons op eene schijnbaar wijde oppervlakte, welke zuidwaarts afliep, maar noordwaarts zich verhief. Toen wij regt voor ons uitzagen, scheen er uit de diepte een donker zwart voorwerp naar boven te rijzen, hetwelk onze geoefende blik voor eene hooge rots aanzag.

Ik wenkte Rimmer om op dat punt af te gaan.

Hoe iemand, die voor de eerste maal op den bodem der zee rondwandelt, te moede is, kan ik u niet zeggen. Hier doen zich duizend zaken op, die zelfs hem, welke voor de honderdste maal zulk een togt doet, met schrik en verbazing vervullen. Rondom ons heen spreidt zich de watervlakte uit; ons oog kan niet, even als in de open lucht, ver vooruit zien, want het water wordt, hoe digter men er bij komt, donkerder en schijnt zich op het laatst in eene nevelachtige duisternis op te lossen. Geen geluid hoort men, dan het onophoudelijk geborrel van de lucht, die aan de borstkas, welke van versche lucht steeds voorzien wordt, ontsnapt, en het geplas, hetgeen wij zelven in het water maken.

Wij stapten flink voorwaarts, want onze uitrusting, die boven in de lucht er zoo plomp uitziet, is hier juist van 't meeste gemak voor ons en hindert aan een geoefend duiker in 't geheel niet.

Geheele scharen van visschen zwommen rondom ons heen. Waar wij ook keken, allerlei soort van visschen kwamen ons in de oogen. Zij zwommen met de meeste vlugheid nevens ons en speelden in het water boven ons; zij vervolgden en joegen elkander in allerlei rigtingen na. Hier dompelt een zwerm dolfijnen in plompe sprongen om ons heen, ginds verhief een noordkaper zich langzaam naar de oppervlakte. Boven ons krioelde eene tallooze menigte kleine visschen, en ter zijde van ons schoven onbegrijpelijk groote zeemonsters, met hunne vreeselijke gedaanten, langzaam en bedaard door het water. Vlak onder ons versperden drie à vier ons den weg, staarden ons aan en bleven zoo lang op hunne plaats, tot dat wij regelregt op hen aankwamen, waarop zij pijlsnel zich uit de voeten maakten.

(*Vervolg hiera.*)

den der vlammen aan hun lot over. Voorzeker waren de 18 op het brandende schip achtergelatene slagtoffers, waaronder de jeugdige vrouw van den schipper, het schrikkelijk slagtoffer van deze verregaande boosheid geworden, indien de heer Faubert, kap. van het Fransche schip *Talisman*, van Havre naar Bombay bestemd, zijn koers niet naar het brandende schip had gesteld, en nog tijdig genoeg dit tooneel van ellende heeft kunnen naderen, om allen te redden. Aan dezen edelen menschenvriend zijn dus al die ongelukkigen hun leven verschuldigd. Hij is grootmoedig genoeg geweest om hen op dit oogenblik in deze haven binnen te brengen; en ik verbeid met ongeduld den dag van morgen, om hem in naam van Nederland en van mij zelf, mijn innigen dank te kunnen toebrengen. In deze treurige omstandigheid is mij echter aangenaam te kunnen verzekeren dat, behalve de opperstuurman, die nog veel aan zijne wonden lijdt, de overige gewonden zoo goed als geheel hersteld zijn, en dat niemand bij dit verschrikkelijk moordtooneel het leven verloren heeft. Ik heb reeds voor den schipper en zijne vrouw eene kamer in mijn eigen huis gereed gemaakt, en zal zoowel voor hen, als voor de overige slagtoffers van dezen ongehoorden gruwel de getrouwste zorg dragen."

Men verneemt, dat in het begin der volgende maand een oorlogsvaartuig (waarschijnlijk Zr. Ms. fregat *Alexander*) naar Madeira zal worden gezonden, ten einde daar aan boord te nemen en naar het vaderland over te brengen de bovengemelde 22 Javanen. Men wil weten, dat zij hier te lande, vermoedelijk voor het prov. geregtshof in Zuidholland, zullen te regt staan, als zijnde zij te Rotterdam aangemonsterd.

— Den 30sten October werd door het provinciaal geregtshof van Gelderland, ten aanhoore van een talrijk publiek, behandeld de zaak van Maria van Leijen, huisvrouw van Jan Schaap, wonende te Wageningen, beschuldigd van vergiftiging, gepleegd op hare 17jarige stiefdochter Netje Schaap, door aan dit meisje eenen met luciferskopjes voorzienen boterham te hebben toegediend. Er werden een 19tal getuigen gehoord. Ook de beschuldigde bleef hare in de instructie betuigde onschuld aan deze misdaad volhouden.

Het O. M., waargenomen door den advocaat-generaal mr. J. F. Pringle, eischte bij een uitvoerig requisitoir, dat het hof de besch. zoude veroordeelen *tot de straffe des doods*, uit te voeren binnen deze stad, op de bij art. 1 der wet van 19 Junij 1854 voorgeschrevene wijze. De spreker grondde zijnen eisch op het geleverde bewijs der in de acte van beschuldiging vermelde daadzaken, en op de interpretatie, welke aan art. 301 der Code Pénal, tot welks toepassing, naar zijne zienswijze, het *in abstracto* met boos opzet toedienen van vergif, onafhankelijk van eene al of niet doodelijke uitwerking, voldoende was, behoorde gegeven te worden, welk een en ander door hem in eene welsprekende rede, die ongeveer twee uren aanhield, werd toegelicht.

Daarna werd in eene avondzitting, welke tot 10$\frac{1}{2}$ ure duurde, het woord gevoerd door den verdediger der beschuldigde, mr. G. Everts, P Pz.

Ten slotte heeft het hof haar tot de doodstraf veroordeeld.

— Op Donderdag 6 November e. k. zal voor het provinciaal geregtshof van Gelderland teregt staan Jan of Johannes Putting, zich ook genoemd hebbende Willem Homar, oud 33 jaar, instrumentmaker, geboren te Amsterdam, laatst gewoond hebbende te dezer stede, beschuldigd van valschheid in zeven geschriften van koophandel, door het veranderen en namaken van geschriften, en verzinnen van verbindtenissen en het gebruik maken van die valsche stukken, en zulks na reeds vroeger tot eene criminele straf te zijn veroordeeld geweest.

Deze beschuldigde, die reeds bij arrest van het provinciaal geregtshof van Noord-Holland van 9 Maart 1852, ter zake van valschheid in geschriften van koophandel en het des bewust gebruik maken van het meerendeel daarvan, tot een half uur tepronkstelling, brandmerk met de letter F en eene tuchthuisstraf van twaalf jaren, benevens tot betaling van zeven honderd en tien geldboeten, elk van *f* 50, was veroordeeld, heeft, nadat hij eerst tot het ondergaan dier tuchthuisstraf in de gevangenis te Woerden was geplaatst geworden, in den nacht van 14 op 15 Mei jl. uit het huis van arrest te Leiden weten te ontvlugten, werwaarts men hem, als weder verdacht van medepligtigheid aan het vervaardigen van valsche coupons vervolgens uit eerstgemelde strafgevangenis, waarin deze misdaad was bedreven, had overgebragt. Zich hierop naar de stad begeven hebbende, heeft hij zich aldaar, in den afgeloopen zomer op eene bijzonder behendige wijze, met behulp van slecht een stalen pen, welke door hem was plat geslagen en aan eene zijde aangeslepen, een stukje gom-elastiek en O. I. inkt. aan de vervalsching van een zevental, achtereenvolgens door hem uitgegevene coupons schuldig gemaakt, waarbij de daarop oorspronkelijk vermelde kapitalen en interessen, na eerst voorzigtig te zijn uitgekrabt, met bijvoeging eener nul, benevens verplaatsing eener komma, in grootere sommen zijn veranderd. Zoo zijn onder anderen op eene dier coupons, zijnde eene 2$\frac{1}{2}$ pCt. Werk. Schuld, verschenen 1 Jan. 1856 No 1431, administratie-kantoor H. Huijghens, Bakker en H. G. Mulder te Amsterdam, de daarop voorkomende getallen en letters 100 1,25. 1,23$\frac{1}{2}$ en honderd, door hem in 1000. 12,50. 12,37$\frac{1}{2}$ en duizend veranderd, hetgeen bij den eersten oogopslag zoo goed was gedaan, dat zelfs een kassier te dezer stede een paar coupons van hem, tegen die veranderde sommen, in betaling heeft aangenomen.

De beschuldigde heeft, na aanvankelijk zijn waren naam verzwegen en de hem ten laste gelegde misdaden ontkend te hebben, eindelijk erkend dat hij de te Leyden ontvlugte Willen Homar was en de vervalschingen der coupons, waarvan men hem verdacht hield, op de bereids vermelde wijze had gepleegd.

220ste STAATS-LOTERIJ.

PRIJZEN VAN *f* 100. — en DAARBOVEN.

Vijfde Klasse.

10de Lijst: Nos. 4294 en 17826, ieder *f* 1500; No. 19522, *f* 1000; Nos. 6847 en 6963, ieder *f* 400. Nos. 7406 en 15344, ieder *f* 200; Nos. 6841 7289 8022 9543 13024 14191 14317 18261 en 18325, ieder *f* 100.

11de Lijst: Nos. 11757 en 17862, ieder *f* 1000; Nos. 2809 en 13460, ieder *f* 400; Nos. 606 4981 18891 en 19137, ieder *f* 200; Nos. 107 1614 2181 2764 2911 3031 7443 12244, in en 15275, ieder *f* 100.

12de Lijst; No. 18751, ieder *f* 1000; Nos. 2462 en 13482, ieder *f* 400; Nos. 674 8058 8345 en 12538, ieder *f* 200; Nos. 690 1296 5043 5113 9621 9713 12012 13099 14424 15473 16200 en 17546, ieder *f* 100.

13de Lijst: No. 14718, *f* 1000; Nos. 3355 en 15967, ieder *f* 400; Nos. 2386 en 4829, ieder *f* 200; Nos. 3088 3109 3619 3790 4571 4995 5499 7615 10524 12702 13927 en 18195, *f* 100.

14de Lijst; No. 1152, *f* 1000; Nos. 2406 10740 en 14073, ieder *f* 400; Nos. 3100 4593 9323 10829 13118 en 16087, ieder *f* 200; Nos. 2466 4816 5500 5943 6263 6312 8978 9366 9498 9815 13328 13977 13997 16552 17548 en 19208, ieder *f* 100.

15de Lijst: No. 12699, *f* 2500; No. 7378, *f* 1000; Nos. 11 2541 2839 en 6469, ieder *f* 400; Nos. 9160 13051 en 17763, ieder *f* 200; Nos. 942 1564 2365 3089 3168 3509 4826 5070 6334 7158 11728 en 19741, ieder *f* 100.

15de Lijst: No. 771, *f* 100,000; Nos. 3261 13009 en 13993, ieder *f* 1000; No. 6786, *f* 1500 en premie van *f* 30,000; Nos. 2128 2981 4539 14753 18976 en 19143, ieder *f* 400; Nos. 134 1835 14969 en 16224, ieder *f* 200; Nos. 935 4370 4655 5437 6259 8091 9419 12572 15271 en 16204, ieder *f* 100.

17de Lijst: No 4007, premie van *f* 5000; No. 8262, *f* 200; Nos. 2586 7056 en 18967, ieder *f* 100.

MARKTBERIGT.

AMSTERDAM EN ROTTERDAM

8 November 1856.

Hoewel de geldschaarschte gedurende de laatste maand bleef aanhouden, heeft dezelve op de waarde der goederen in het algemeen geen invloed uitgeoefend. Intusschen heerschte in den handel eene groote stilte, zoodat het alleen aan den gezonden toestand der markt is toe te schrijven, dat wij geene prijsverlagingen te vermelden hebben. Rijst alleen maakt hierin eene uitzondering. De afloop der door de N. H. M. in de laatste maand gehouden veilingen was over het algemeen gunstig.

KOFFIJ. Gedurende de laatste maand was het in dit artikel zeer stil. Echter bleven de prijzen gesouteneerd en vond zelfs de ordinaire rosgroenachtige *Java* der laatste N. H. M. veilingen tot 31$\frac{1}{2}$ à 32 c. steeds eenige attentie. In de laatste dagen is zelfs de kooplust voor die soorten vermeerderd en betaalde men dezelve met 32$\frac{1}{2}$ c., zijnde $\frac{1}{2}$ c. avans op den veilingsprijs. Goed ordinaire daarentegen blijft tot 33 c. nog steeds te bekomen, terwijl ook de meeste betere soorten *Java* nog tot veilingsprijzen blijven aangeboden. Intusschen is de opinie omtrent dit artikel voortdurend gunstig, terwijl de aftrek zeer bevredigend is.

Ruwe SUIKER. Tot eenigzins verlaagde prijzen hebben verscheidene verkoopen plaats gevonden en is de handel veel levendiger geweest door een verbeterde aftrek van *Geraffineerd*; wij vernamen de navolgende verkoopen als: 260 kr. *Java* slappe kwaliteit No. 9 op de plaats liggende en 586 kr. *Java dito Mimi* van boord te ontvangen, beide *f* 39260 kr. *Tagal* No. 12 tot *f* 41$\frac{1}{2}$; zeilende werden verkocht 2886 kr. No. 13 à 14 per *Jupiter* tot *f* 42$\frac{1}{4}$ en 1317 kann. of kranj. No. 11 per *Welvaart* *f* 40$\frac{1}{4}$. De veiling der N. H. M. den 20sten dezer te houden. is 22106 kranj. groot; de taxatiën daarover loopen van *f* $\frac{1}{4}$ tot *f* 1 onder Sept. prijzen.

Met RIJST is het langzamerhand zeer flaauw geworden. Gebrek aan vraag, zoowel voor uitvoer als consumtie, deed de koopers meer en meer terugtrekken en men kan aannemen, dat de prijzen van het hoogste standpunt *f* 1 zijn teruggegaan.

De markt verkeert thans in eene zeer zeer lustelooze stemming, terwijl de aanvoeren, vooral van Aracan in den laatsten tijd belangrijk waren, zoodat zoowel in de eerste als tweede hand de voorraden zeer groot zijn. Voor gepelde soorten is genoegzaam geen aftrek, niettegenstaande de verlaagde prijzen.

Java TABAK. Van de per *Admiraal Tromp* aangevoerde partijen waren reeds 236 pakken PK. zeilende afgedaan; de overige 2070 pakken van de merken VDS, WM., BN en TR werden tegen 24 October in veiling aangeslagen. Hiervan kon men een gunstigen afloop verwachten, vooral daar de kwaliteit van het merk TR ditmaal beter dan vroeger is uitgevallen. De plantage VDS schijnt, even als de zoogenaamde Boeren-Tabak van Malang, ieder jaar minder goede kwaliteiten op te leveren, en het is bij gebrek aan vele Tabak-soorten, dat men zich ook van deze een gunstigen afloop durfde voorstellen. De kwaliteit van het merk AS is mede zeer inferieur en zal weinig dekblad opleveren. Deze gunstige opinie heeft zich ten volle bevestigd, getuige hiervan de afloop, zijnde de avarijprijs van de 449 pakken, hoofdmerk TR, 92$\frac{1}{2}$ cents; die der 1255 pakken VDS. 84 cents; der 170 pakken BN. 65 c., en der 188 pakken WM. 40 c. Uit de hand werden afgedaan 53 pakken merk HS. à 29$\frac{1}{4}$ cents, ordinaire Malang soort.

HUIDEN blijven voortdurend goede kooplust vinden en bedingen hooge prijzen.

Banca TIN is niet onbelangrijk in prijs gestegen, hebbende diverse omzettingen plaats gevonden, van *f* 78 tot *f* 81$\frac{1}{2}$. Thans wordt zelfs weder boven laatsgenoemden prijs gehouden.

Java INDIGO bleef sedert de N. H. M. veilingen goed gesouteneerd en gedurende de laatste maand werden circa 350 k. omgezet tot zeer volle prijzen, voornamelijk voor de goede middelsoorten. Van *Java* COCHENILLE vonden eenige partijtjes tot de vorige prijzen koopers.

Op 24 October werden door de N. H. M. alhier geveild 485 fusten *Cochin* COCOSOLIE, welke koopers vonden als volgt:

30 Kavelingen Prima wit verkocht . . . . *f* 28$\frac{3}{4}$.
8 dito goed wit verkocht . . . . „ 28$\frac{1}{2}$.
3 dito ordinair wit verkocht . . . „ 28$\frac{1}{2}$—28$\frac{3}{4}$.

CUBEBEN meer gevraagd en met 66 cts. betaald, onder 67 à 70 cts. niet te bekomen.

FRANKRIJK.

Men houdt zich in dit land voornamelijk bezig met de geldkrisis, die daar ontstaan is en die het natuurlijk gevolg moest worden van den te hoog gespannen geest van speculatie in den aanvang van de Napoleontische regering. De duurte der levensmiddelen en woningen, ook een der gevolgen van de stremming van de geldmarkt, schijnt ook onder de arbeidende klasse zekeren geest van ontevredenheid te hebben verwekt. De correspondent van *the Times* laat zich over de publieke stemming aldus uit.

„Onder het publiek in Frankrijk heerscht niet meer zulk een tevreden en blijmoedige stemming als in het laatste voorjaar, en zelfs hoort men ook sommigen van de opregtste aanhangers der keizerlijke regering morren en klagen. Dat is een onloochenbaar feit, hetzij het aan de natuurlijke wispelturigheid van het Fransche volk moet toegeschreven worden of aan zijne gewoonte om de gevolgen zijner eigene buitensporigheden aan zijne regering te wijten, of aan de langdurige afwezigheid des Keizers, waardoor natuurlijk eenige aangelegenheden aan zijn onmiddelijk toezigt onttrokken zijn, of aan de finantiële krisis, waartegen het moeijelijk schijnt een middel te vinden, of wel aan de zamenwerking van al die oorzaken. Zeker is het dat de Fransche drie percents staatsschuld na de geduchte krisis van 1847 en te midden der gisting, waaruit de Februarij-omwenteling voortkwam, op 75 pCt. stond, terwijl zij thans, na eenen voor Frankrijk roemrijken vrede, onder een krachtig en populair gouvernement, en terwijl er niet het minste gevaar van verstoring der openbare orde bestaat, tusschen 66 en 68 pCt. dobbert. Hiervoor wordt, naar de hier te lande heerschende gewoonte, het gouvernement verantwoordelijk gesteld.

Het zilvergeld doet hier thans zooveel agio, dat het schier uit den omloop verdwenen is, tot groot ongerief voor de volksbedrijvigheid, inzonderheid in de van fabrijknijverheid bestaande landstreken, alwaar het zilver tot het betalen van het loon der arbeidslieden onmisbaar is."

Na bij verscheiden andere grieven stil gestaan te hebben, besluit de Engelsche berigtgever, die gunstig voor de tegenwoordige regering van Frankrijk gestemd is, zijn schrijven aldus: Ziedaar de meeningen, opmerkingen, vitterijen en zelfs de spotternijen (want ook deze mogen niet veronachtzaamd worden) van een gedeelte des publieks hetwelk niet tegen het keizerlijke gouvernement ingenomen, maar in de daad op behoud van het bestaande gezet is. Of deze klagten gegrond zijn of niet, dat is eene vraag die ik niet wil beslissen. Het kan zijn, dat er ook eenige bevreesdheid onder loopt, want geen volk laat zich ligter beangstigen dan het Fransche; bij gevaren van tastbaren aard is het dapper tot vermetelheid toe, doch soms is een dwaas gerucht, door eenen straatjongen in omloop gebragt, genoegzaam om het vervaard te maken en de hoofden te verbijsteren. Met dat al kan het, ook voor hoog geplaatste personen, nuttig zijn te vernemen dat zulke klagten algemeen gehoord worden, hetgeen de Fransche dagbladpers hun voorzeker nooit zou bekend maken."

Men heeft gesproken van eene gedwongen koers der bankbilletten. Daartoe waren van wege de bank van Frankrijk voorstellen gedaan, maar zij zijn door het gouvernement afgewezen, gelijk opgemaakt wordt uit een in den *Moniteur* openbaar gemaakt rapport des ministers van financiën aan den Keizer, betrekkelijk de gesteldheid der geldzaken.

In dit stuk vindt men belangrijke opgaven, die over het geheel de strekking hebben om degenen, welke de tegenwoordige geldkrisis met bezorgdheid gadeslaan, gelijk er aan de Parijsche effectenbeurs zoo velen zijn, gerust te stellen. Het besluit met te zeggen dat de tegenwoordige ongelegenheden niet aan een gebrek in de grondslagen van 's lands geldwezen toe te schrijven zijn, maar aan oorzaken van voorbijgaanden en enkel tijdelijken aard.

De Fransche schatkist is, volgens dit rapport, in een uitstekend goeden staat; de beide eerste leeningen zijn geheel betaald; en hetgeen van de laatste nog te innen is, zal genoegzaam zijn om de oorlogsuitgaven geheel te dekken. De opbrengst van 's lands inkomsten neemt in eene voorbeeldelooze mate toe. De belastingen worden met eene ongemeene stiptheid opgebragt. Na de betaling van het laatste half jaar rente der staatsschuld had de schatkist nog 110 millioen francs in voorraad Dat alles bewijst, naar het oordeel des ministers, dat 's lands geldwezen op hechte en stevige grondslagen rust, al mogen dan ook onderscheiden oorzaken voor het oogenblik ongelegenheden te weeg gebragt hebben.

ENGELAND

Engeland en Perzie zijn thans in staat van oorlog. — Alle Perzische schepen hebben dertig dagen tijd gekregen om hunne zaken te regelen en te vertrekken en het Britsch-Indische gouvernement heeft bescherming toegezegd aan alle Perzische onderdanen die in de koloniën willen blijven.

De volgende proclamatie is door den gouverneur-generaal van Britsch-Indie uitgevaardigd.

PROCLAMATIE.

FORT WILLIAM. DEPT. VAN BUITENL. ZAKEN.

Den 1sten November 1856.

Op last van Harer Majesteits gouvernement door den R. H. gouverneur-generaal van Indië in Rade bevolen zijnde, om eene Britsche legermagt, bestemd voor de dienst in Perzie, te Bombay te verzamelen, is door Z. H. Ed. goedgevonden bekend te maken de redenen die dezen maatregel hebben noodzakelijk gemaakt.

In Januarij 1853 werd een verdrag gesloten tusschen Harer Majesteits buitengewonen gezant en Minister Plenipotentiaris aan het hof van den Schah van Perzie, de luit.-kolonel Sheil, en zijne Hoogheid de eerste minister van het Perzische gouvernement.

Bij dit verdrag verbond zich het Perzische gouvernement om onder geen voorwendsel hoegenaamd troepen naar Herat te zenden, — ten zij die plaats zoude worden aangerand door vreemde krijgsmagt; dat is, door troepen van de zijde van Cabul of Kandahar, of andere vreemde landen. — Voor het geval dat het noodig zoude worden troe-

ken te zenden, verbond zich het Perzische gouvernement dat deszelfs krijgsmagt niet binnen de stad Herat zoude komen en dat, zoodra de vreemde troepen weder naar hun eigen gebied zouden zijn afgetrokken, de Perzische legermagt zich onverwijld uit de nabuurschap van Herat zoude verwijderen en naar Perzisch territoir terugtrekken.

Het Perzische gouvernement verbond zich tevens om zich te onthouden van alle inmenging, hoe ook genaamd, in het inwendige bestuur van Herat, — 't zij door bezetting of aanmatiging van heerschappij met uitzondering alleen van zoodanige bemoeijingen als voor den levenstijd van den thans overledenen Yar Mohamed waren toegelaten.

Eindelijk, verbond zich het Perzische gouvernement om alle aanspraken en eischen optegeven aangaande de munt, het lezen van den Khootbeh, of eenig ander bewijs van hulde of onderdanigheid van het volk van Herat aan het gouvernement van Perzië.

Tevens werd bepaald dat zoolang het Britsche gouvernement zich niet zoude mengen in de zaken van Herat, deze door het Perzische bestuur aangegane verbindtenissen van volle kracht zouden blijven. — Daarentegen werd in naam van het Britsche gouvernement overeengekomen dat, „indien eenige vreemde mogendheid zoo als de Afghanen of anderen," van Herat zoude willen bezit nemen of zich eenige magt over de plaats aanmatigen, het Engelsche gouvernement, daartoe door de Perzische ministers aangezocht, verpligt zoude zijn deszelfs vriendelijke bemiddeling te verleenen ten einde zulk eene vreemde mogendheid daarvan terug te houden, op dat Herat in haren staat van onafhankelijkheid mogt worden gehandhaafd.

Terwijl het Britsche gouvernement de bij het verdrag van Janurij 1853 aangenomene verpligtingen getrouwelijk en standvastiglijk is nagekomen, heeft het Perzisch gouvernement eene vastberadene veronachtzaming van de wederkeerige verdragspunten aan den dag gelegd en tracht thans door geweld de onafhankelijkheid van Herat, die het eenigste doel van het gesloten verdrag uitmaakte, te vernietigen.

Reeds in December 1855 maakte het Perzische gouvernement in een artikel in de *Tekeran Official Gazette*, bekend, dat het 't voornemen had eene legermagt naar Herat te zenden, voorgevende dat de Ameer Dost Mohamed Khan, de vorst van Afghanistan, door zijne „*naburen*" was aangezet geworden om zich meester te maken van Kanahar; dat hij daarin met hunne hulp geslaagd zijnde, thans een aanslag op Herat wilde wagen, waardoor het legeren eener gewapende magt in de rigting van Herat noodzakelijk was geworden voor de rust van Khorassan.

De bewering dat de vorst van Afghanistan tot de bemagtiging van Kandahar zoude zijn aangezet geworden door zijne *naburen*, of dat die hem in die bemagtiging had len bijgestaan, of dat hij door hen was aangemoedigd om eenen aanslag op Herat te wagen, was, indien door die *naburen* het Britsch gouvernement werd bedoeld, geheel onwaar. Geene de minste aansporing noch hulp of aanleiding, direct of indirect is door het Britsche gouvernement gegeven geworden, — noch ook was er, op het oogenblik dat zulks werd bekend gemaakt door den Ameer Dost Mohamed Khan de minste aanleiding gegeven tot de veronderstelling dat hij eenen aanslag op Herat beraamde.

Desniettemin heeft het Perzische gouvernement deszelfs voornemen ten uitvoer gelegd. — Hoewel het eenigste geval dat zulk eene handelwijze kon regtvaardigen niet was voorgekomen, zijn er niet slechts Perzische troepen naar Herat gezonden, maar hebben die zelfs de stad in staat van belegering gesteld en heeft het gouvernement van Teheran zich alleen het regt aangematigd om eenen Beheerscher van Herat te benoemen, maar heeft ook in eene aanspraak aan dien nieuw benoemden Beheerscher, Herat verklaard te behooren tot Perzisch grondgebied.

Herat is thans reeds gedurende ettelijke maanden door de Perzische krijgsmagt belegerd. — Zoo vroeger dan na den aanvang der belegering heeft men zich naauwelijks de moeite gegeven om de vijandige gezindheid van Perzie tegenover het Britsche gouvernement te verbloemen, — terwijl de jongste krijgsbewegingen door geheel Perzië voldoende bewijzen dat men besloten heeft om te volharden in eene opening van vijandelijkheden die even onregtmatig is als strijdig met de goede trouw.

Harer Majesteits gouvernement heeft de handelwijze van het Perzische gouvernement verklaard te zijn eene handeling van openlijke vijandelijkheid tegen Groot-Brittannie. Voldoening daarvoor is vruchteloos gevraagd geworden. — Men heeft geëischt dat de Perzische troepen weder naar Perzisch grondgebied zouden terugtrekken, als een begin van de vereffening der geschillen, waartoe de handelwijze van Perzie heeft aanleiding gegeven. Het antwoord op deze eisch was ontwijkend en volgens de laatste berigten is het Perzische leger nog steeds te Herat.

Daar vriendelijke opmerkingen niets hebben kunnen uitwerken en alle redelijke schikkingsmiddelen zijn verworpen geworden, ziet zich het Britsche gouvernement in de noodzakelijkheid gebragt, zulke maatregelen te nemen als het Perzische gouvernement zullen overtuigen dat met Groot Brittannië plegtiglijk geslotene overeenkomsten niet ongestraft mogen worden verkracht en voor den vervolge tegen alle trouwbreuk zullen waarborgen.

Met dit doel is het bevel gegeven dat zich te Bombay eene krijgsmagt zoude verzamelen die zal worden ingescheept, zoodra al het noodige daartoe zal zijn in gereedheid gebragt. — De verdere verrigtingen dier krijgsmagt, nadat zij in de golf van Perzie zal zijn aangekomen, zullen afhangen van zulke nadere lastgevingen als de loop der gebeurtenissen en de staatkunde van het Britsche gouvernement zullen noodig maken.

Op last van den R. H. gouverneur-generaal van Indië in rade.

(w. g.) G. F. EDMONSTONE.

Secretaris van het Indisch Gouvernement.

— Een klerk aan het bureau van de Maatschappij van het Cristallen paleis heeft de aandeelen dier Maatschappij zoo goed weten natemaken, dat sommige zijner valsche stukken reeds verscheidene malen aan de beurs van eigenaars zijn verwisseld zonder eenige achterdocht te wekken. De man had een salaris van 150 P. St. en leefde op eenen voet als had hij 10.000 P. St. 's jaars te verteren. Hij is te Koppenhage gearresteerd en uitgeleverd, omdat hij geen paspoort had. Het verlies dier Maatschappij wordt begroot of 20 à 30,000 P. St.

— Uit Australie schrijft men, dat men ook op het eiland Albanie goud heeft gevonden. — Het berigt daaromtrent is echter zoo, dat het den schijn heeft van overdraven te zijn. *Met een houweel en eene schop, zoude men in een uur tijds een scheepsputs vol goud kunnen verzamelen:* dus luidt dit berigt.

Van meer belang is het, dat in de mijndistricten van Victoria tinerts is gevonden en wel in zulke hoeveelheden dat men eene daling in den prijs van dat metaal verwacht. Het vertoont zich in de gedaante van zwart zand of puin (tinsteen, tinoxyde of tinkies, zwaveltin?), dat de mijnwerkers tot heden toe altijd als onbruikbaar wegwierpen, doch kortelings is eene laag van verscheidene voeten dikte ontdekt, die uit eene als cement zamengepakte massa bestaat. Het volgende uittreksel uit een brief van Melbourne, wordt door de *Adelaide Observer* medegedeeld. — „In den laatsten tijd, is er veel tinerts te Melbourne aangevoerd geworden en hebben de prijzen zich op 50 à 55 £ per ton, naar qualiteit staande gehouden (de ton is 2000 ponden). — De aanvoeren van de smelterijen beloven zeer groot te worden, zoodra de vervoerkosten wat lager zullen zijn. Men meldt dat de gravers het nog nict der moeite waardig achten, om zich met het tin op te houden en dikwijls aanmerkelijke hoeveelheden van dat zwarte zand tegelijk wegwerpen.

BRITSCH INDIE

— De voornaamste Chinesche ingezetenen van Poelo Pinang hebben in een adres aan het bestuur te kennen gegeven:

dat zij, jaren geleden uit China gekomen, zich met der woon op het eiland hebben gevestigd en voor een gedeelte daar zijn geboren;

dat zij sedert onheugelijke tijden alle voorregten hebben genoten, hen toegestaan bij de voorschiften der Chinesche eeredienst, namelijk:

dat het spelen der wayangs of schouwburgen geoorloofd was overal op het eiland waar het te pas kwam;

dat zij ongeveer eens per maand de Tokangs van Joss in optogt mogten dragen van het eene huis naar het andere, en gedurende een paar uren in de straten daarbij op gongs slaan of andere muzijk maken bij wijze van feestgroet;

dat bij het binnenkomen van bruid en bruidegom in het huis waar het huwelijk plaats heeft, zwermen werden afgestoken en hun optogt in de straten ook vergezeld ging van muzijk, enz.;

dat de vergunning tot dit alles nooit door de politie was geweigerd, behalve thans, waardoor de vervulling van godsdienstige voorschriften en plegtigheden onzeker wordt en achterwege blijft;

dat zij alzoo herstel van hunne voorregten vragen, inzonderheid wat betreft het afsteken van vuurwerk op nieuwjaar en de vestiging van wayangs.

De Gouverneur heeft hierop beslist: dat, Pinang eene Engelsche bezitting onder Engelsche wetten zijnde in billijkheid aan vreemde inwoners van verschillende eerediensten en zeden niet kan veroorloofd worden om de straten der stad door het branden van zwermen of optogten met slaande gongs gevaarlijk te maken voor personen in rijtuigen of te paard, noch om de rust, vrede en goede orde des avonds te verstoren door wayangs in verschillende wijken; — dat de Chinezen, zich in eene Britsche bezitting vestigende, leeren moeten om van vele hunner gewoonten en godsdienstige plegtigheden afstezien, uit achting voor hunne mede-inwoners van ander geloof, en omdat die geheel onvereenigbaar zijn met de wetten der bezitting, waar zij fortuin komen zoeken.

Aan den anderen kant verklaart de Gouverneur zich zeer genegen om hen tot de uitoefening van het gevraagde in de gelegenheid te stellen, in zoover als onvermijdelijk is voor de godsdienstige pligten, en de vermaken onschadelijk zijn voor anderen.

Ten slotte worden nu de plaatsen en tijden waarop de optogten en al het overige kunnen toegestaan worden vermeld, en deswege bepalingen gemaakt.

AMERIKA.

Het reusachtige stoomfregat van de Vereenigde Staten *Merrimac*, is te Spithead. Het voert stukken van elf duim kaliber.

Eene andere Amerikaansche stoom enormiteit is minder belangrijk, maar veel grappiger namelijk een stoomorgel van 100 paardenkracht. Het instrument het eene *Calliope* en speelt *de Lucia de Lammermoor* en *Home, Sweet Home.*

De New-Yorkers schijnen echter niet bijzonder muzikaal te zijn, want zij hebben den kapitein van de *Isaac Newton*, aan boord van welke stoomboot het instrument is opgesteld, verboden om binnen een rayon van 4 mijlen van de haven zijn orgel te laten spelen.

— De *Public Ledger*, een Amerikaansch nieuwsblad, heeft twee persen, met 12 cijlinders elk, besteld die 70,000 dollars zullen kosten en 60,000 afdrukken per uur geven.

— Men zal zich herinneren dat te New-York den heer Sumner, eene ijverig voorstander van de afschaffing der slavernij, eene dragt stokslagen werd toegediend door eenen Brooks die van de tegenovergestelde partij was. — Thans schrijft men dat de Vergadering der vertegenwoordigers over zijn ontslag als representant hebben gestemd en 121 stemmen vóór en 95 daartegen waren. Dit was wel niet voldoende, omdat volgens de bepaling niet minder dan $^2/_3$ der uitgebragte stemmen de meerderheid vormen; doch Brooks begreep zijne positie en nam zelf zijn ontslag, en men voegt er bij dat hij, bij het verlaten der zaal, met luide toejuichingen van zijne partijgenooten werd begroet, waarbij de dames zulk een geestdrift toonden, dat zij zelfs den man omhelsden, die op de ruwste wijze een ongewapend man had mishandeld en openlijk had verklaard dat hij tot geweldiger middelen zijne toevlugt zou hebben genomen, indien Sumner hem te sterk was gweest.

Indien men de Amerikaansche dames naar dit staaltje zou beoordeelen zouden zij zeker weinig beminnelijk voorkomen, doch er zullen wel in elk land een aantal menschen zijn, die een zeer onjuist begrip hebben van regt en onregt, van wat edel is of onedel, en tegen over deze dames (?) kunnen de Amerikanen hunnen boven alle lof verhevene en op zulk eene beminnelijke wijze wereldberoemd gewordene Mss. Harriet Beecher Stowe stellen.

— De grootste hoedenfabriek van de wereld is die van Brooklyn, voorstad van New-York. Zij houdt 1000 werklieden bezig, waaronder 200 leerlingen, en levert dagelijks 450 dozijn, meest vilten hoeden. In de fabriek worden jaarlijks 25 à 30,000 houten hoedendoozen vervaardigd en 100,000 van papier.

MANILLA.

Volgens de laatst ontvangene berigten, heeft te Manilla, op den 27 October, een hevige orkaan gewoed. — De volgende bijzonderheden zijn uit handelsbrieven getrokken.

Manila, 28 October 1856.

Gisteren ochtend begon de barometer met verontrustende snelheid te dalen, en stond ten 9 ure op 29,60; terwijl de wind steeds in hevigheid toenam tot omstreeks 3 ure na den middag, als wanneer de barometer gedaald was tot op 29,10. Ten half zes ure na den middag, woei het reeds een orkaan en wees de barometer op 28,50; tegen zes ure begon die weder te rijzen en verminderde de storm langzaam tot middernacht. — Heden ochtend is het weder beter, doch de wind nog altijd sterk.

— De volgende berigten zijn van de reede ontvangen.

Het Amerikaansche schip *Indianman*, werd op het strand gezet, nadat het zijne fokke- en bezaan-mast had gekapt.

De *Arcadia* zit ook op het strand, maar heeft haar grootzeil bij en tracht weder vlot te worden. — De *Aallotar* is ook op het strand gezet en is in zeer lekken staat. — De Engelsche bark *West* en het Hollandsche schip *Horizont* worden verondersteld, ook ergens op het strand te zijn geraakt. De wind is nog altijd te hevig, dan dat men booten zou kunnen zenden om hulp te verleenen, doch de schepen zijn thans in stil water en de wind van de wal af.

Latere berigten, die tot den 31sten October loopen, melden dat de schepen met meerdere of mindere schade weder vlot waren, uitgezonderd de *Aallotar* die te lek was.

Uit eenen anderen brief, gedagteekend 4 November, vernemen wij, dat er veel schade is geleden aan gebouwen en vooral aan de bamboezen woningen der inlanders, waarvan drie vierde tegen den grond liggen.

Men veronderstelde dat de rijstvelden weinig hadden geleden, maar voor het suikerriet, dat reeds bijna tot rijpheid was gekomen, was men zeer bevreesd, doch had men daaromtrent nog geene zekere berigten.

De invloed der spoorwegen op de geldmarkten.

In eenen brief aan de *Economist* wordt het vraagstuk behandeld van de uitwerking der groote spoorweg-ondernemingen op den aarbol in de eerstvolgende jaren op de waarde van het geld.

Om daartoe te geraken, trekt men uit de gegevens van den beroemden Franschen statist Devina, de volgende opgaaf van de lengte der reeds voltooide of in aanbouw zijnde spoorwegen, namelijk:

	Kilometers.
De Vereenigde Staten van N. Amerika.	49890.
Engeland en Ierland.	21377.
Duitschland en Denemarken.	16237.
Frankrijk.	11898.
Rusland.	3153.
Canada.	2627.
Britsch-Indie.	2437.
Australie.	2409.
Belgie.	2045.
Spanje.	1848.
Sardinie.	997.
Zwitserland.	965.
Cuba.	741.
Toskane.	637.
Napels.	622.
De Romeinsche Staten.	620.
Centraal Amerika.	444.
Nederland.	433.
Lombardije.	431.
Egipte.	390.
Centraal Italie.	355.
Noorwegen en Zweden.	220.
Portugal.	29.

Men mag daarbij rekenen dat Rusland binnen een jaar koncessien zal verleenen voor het drievoudig cijfer van hetgeen boven naast hetzelve voorkomt. Doch nemende de cijfers zoo als zij nu staan, dan heeft men thans de ontzaggelijke uitgestrektheid van 121000 (in rond getal) kilometers spoorweg reeds voltooid of onder handen; terwijl door naauwkeurige afleiding uit officiele bescheiden blijkt, dat ongeveer 65 pct. reeds in werking is of spoedig komt, zoo dat 35 pct. nog aanteleggen zijn.

Nu zijn bijna alle Maatschappijen verpligt hunne lijnen in vijf jaren te voltooijen, de vermelde 35 pct, met hetgeen er in Rusland en Britsch-Indie bij zal komen, bedragen in ronde som ongeveer 45000 kilom.; 7000 £ is eene zeer lage schatting voor de kosten van aanleg per kilometer; zoodat men tot de slotsom geraakt, dat ten minste 315 millioen £ binnen een kort tijdverloop voor deze ondernemingen van de gewone wegen van het geld zullen worden afgeleid, ongerekend de sommen, welke nog aanhoudend moeten worden gestort, voor de reeds in werking zijnde lijnen.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

A. C. F. Wijnveldt, Loust, Z., Batavia 11 December. — S. Pino, Meijer, Z., Samarang 29 November. — De echtgenoote van J. Martens, Z., Samarang 1 December G. Heijerdahl, Douwes, D., Jassinga 8 September. — J. A. Bangert, Mekern, D., 17 December. — M. J. J. de Lange, Wiggers van Kerchem, D., Batavia 19 December. — M. A. Udo de Haes, Toewater, Z., Samarang 16 December. — W. C. van de Graaff, de Neve, Z., Bandjermassing 9 November. — De echtgenoote van J. F. W. A. de Lange, D., Madjalengka 7 December. — H. L. van der Haes, Beaver, Z., Kedongkebo 7 December. — H. N. W. E. C. L. Bletterman, Loman, Cheribon 7 December. — J. C. Meijners, Rappa, D., Soerakarta 7 December. — L. J. Kommissaris, Klaassen, Z., Malang 16 December. — C. C. van Hoorn, Theben Terville, D., Batavia 23 December. — M. van Velthuijzen, Shields, D., Samarang 23 December. — C. Vreede, van Gessel, D., Getas 23 December. — J. A. Abraham, Pijpaert, D., Soerabaya 21 December. — W. E. van Drongelen, Krijgsman, Soerabaya 21 December. — J. C. L. Plancken, Verspijck, D., Salatiga 3 December. — J. P. Meijer, Lotz, D., Batavia 20 December.

Getrouwd:

W. H. A. Roijen en M. C. Meeuwen, Salatiga 1 December. — P. Zwager en H. H. van Leeuwen, Batavia 18 December. — D. Specht en Paulina, Samarang 19 December. — A. J. T. Niggebrugge en C. H. Lobrij, Soerabaya 17 December.

Overleden:

J. de Graaf, Batavia 11 December. — William Sperree, 59 j., Krawang 27 November. — M. W. Kindje van J. W. Michielsz, Batavia 21 December. — F. E. Kindje van D. Specht, Samarang 26 December. — A. C. T. Molster, kind, Padang 20 November. — C. P. Giunta d'Albani, 2e Luitenant, Weltevreden 23 November. — Mej. J. D. Dooper, Batavia 14 December. — Kindje van J. J. Johannes, Samarang 16 December. — Mejufvr. Tacquoi Manuk, 72 j., Batavia 9 December. — J. R. van Alphen, 50 j., Kadipatten (Cheribon) 24 November. — H. W. Schwanefeld, Banjoewangie 5 December. — L. M. H. Kuhlenkamp Lemmers, 46 j., Temangong (Kadoe) 4 December. — S. C. Riemsdijk, van Bangeman, 76 j., Batavia 6 December. — W. J. A. kindje van W. Bruining, 2 j., Batavia 17 December. — H. Tollens Cz., 76 j., Rijswijk (Nederland) 21 October.

AANGEKOMEN PERSONEN.

18 Dec. J. F. Riesz, van Batavia; J. A. C. Laurens, van Grissee J. Arathoon, van Batavia; A. Ledeboer, van Pasoeroean. — 19Dec. M. Krancher van Pasoeroean; W. Fredriks, van Ngawie. — 22 Dec. D. B. Berends; van Pasoeroean; G. L. Oostziek, van Banjoewangie; R. J. van Warmelo, van Ngawie. — 23 Dec. C. de Walik; J. M. Colbo, van Pasoeroean; en J. G. Schnader, van Malang; W. B. Derks, van Samarang.

VERTREKKENDE PERSONEN.

J. H. C. Bruno.— Mr. H. W. du Perron en familie.— A. H. Meissner en familie.— W. M. van den Ham.— H. G. van Affelen van Saemsfoort en familie; — W. F. Meister.— Dr. C. F. R. Ockerse.— A. C. Hardenberg.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Van
Dec.	27	Nederl. Ind.	Kaliemanten.	Goestie Tasim.	Batavia.
„	28	„ „	Venus.	Kerto.	Balie (Badong.)
„	—	„ „	Stoomschip Soerabaya.	F. van de Pol.	Uit zee terug.
„	—	„ „	„ Palembang.	H. J. Roseboom.	Batavia.
„	—	Nederlandsche	Oceaan.	K. H. Leonhardt.	Menado.
„	29	„	L'Espérance.	J. Huwart.	Batavia.
„	—	Engelsche	Lady Raglan.	G. Chape.	Hongkong.
„	—	Nederlandsche	President Ram.	J. R. Ulrich.	Pasoeroean.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Naar
Dec.	28	Engelsche	Royal Shepherdess.	D. Napier.	Londen.
„	30	Zweedsche	Pylades.	V. D. Af Sandeberg.	Zweden.
„	—	Nederl. Ind.	Krabbe.	Mardam.	Pasoeroean.
„	—	„ „	Kiem Hegsoen.	Oei Boksing.	Grissee.
„	—	„ „	Fathal Kair.	Ong Kesoeij.	„

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Baliesche	Gruda.	Ray.	Onbekend.	Fraser Eaton & Co.
„	Venus.	Kerto.	„	„ „ „ „
Engelsche	Velocity.	Wm. Paul.	Cowes.	„ „ „ „
Fransche	Alphonse Nicolas Cèzard.	F. Le Bozec.	Nantes.	„ „ „ „
Nederlandsche	Biesbosch.	Mugge.	Nederland.	„ „ „ „
„	Juno.	Chevalier.	„	„ „ „ „
„	Trijntje Fenna.	J. F. des Ruelles.	„	„ „ „ „
„	Java's Welvaren	de Veer.	„	„ „ „ „
„	Minister Thorbecke	van Duijn.	„	„ „ „ „
Nederlandsche	Dorothea Henriette.	Smit.	„	B. J. van Eck & Co.
Fransche	Bougainville.	O. Albo.	Frankrijk.	„ „ „ „ „ „
Nederl. Ind.	Mandarijn.	Tjoe Eng.	Onbepaald.	Adam & Co.
Hamburgsche	Christian.	Binder.	China.	„ „ „
Engelsche	Emma.	Griffin.	Onbepaald.	„ „ „
Nederlandsche	Elizabeth Antonia.	J. Jansen.	Amsterdam.	Schimmelpenninck & Co.
„	Elisabeth.	H. F. Klok.	Onbepaald.	Van Leeuwen & Co.
„	Maria Veronica.	G. Mulder.	Nederland.	P. Kervel & Co.
„	Constantia.	Vonck.	„	Ruyl Cramer & Co.
„	Louise Prinses der Nederlanden.	Florijn.	„	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Al Adanie	Hadjie Hassan.	Batavia.	Gezagvoerder.
„ „	Alnair	S. Awab b. Awab Said.	Grissee.	„
„ „	Harriet.	Kenna.	Timor Koepang.	Nash.
„ „	Digna.	Oedin.	Pasoeroean.	Major Matzen & Co.
„ „	Elmachlaar.	Sech Awab b. Oem. Bahannan.	Banjarm. en Grissee.	Gezagvoerder.
„ „	Resgil Gair.	Sech Achmat bin Abdulla Alan.	„	„

Aangekomen Passagiers.

Met de Nederl. Ind. schoener *Venus*, de heer C. P. Lange. Met het Nederl. Ind. stoomschip *Palembang* de heeren Mr. du Cloux, van Gennep, Bodde, Holstein, Pereira, Houtbekkers, Lindwurm, van der Elst, de Lion, Schneider en echtgenoot; benevens Z. M. troepen en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia, stoomschepen Onrust, Vesuvius, Suriname en Celebes; de schoenerbrik de Lansier; de schepen Alphonse Nicolas Cézard, Alfulck, Biesbosch, Elizabeth en Velocity; de stoomschepen Java, Banda, Soerabaya en Palembang; de barken Fatal Maän Adrakool Haer. Hoksing, Maria Veronica, Balgis, Trijntje Fenna, Louise Prinses der Nederlanden, Constantia, Djoemoeroet, Zuid-Holland, Tatas Banjermassing, Fathool Wahap, Java's Welvaren, Fathool Barie, Al Adenie, Elmachlaar, Emma en Bougainville, Minister Thorbecke, Juno, Fathul Joesoor, Kalimanten, Ocean, Lady Raglan en President Ram; de brikken Christian, Siekanoegrahan, Gruda en L'Esperance; de schoeners Tio Kiem Tiang Thai, Tjanlie, Emelie, Kiem Ingsoen, Attaief, So-Ookdin, Pinang, Digna en Venus; e kotter Tedok.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

22 Dec. De Nederl. bark *Dorothea Henriette*, gezagv. D. Smit, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

22 Dec. De Nederl. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Soerabaya.

23 Dec. De Nederl. Ind. kotter *Mad Mira*, gezagv. Maymin, naar Pamanoekan.

24 Dec. De Nederl. bark *Maria Adriana*, gezagv. S. van der Held, naar Rotterdam.

27 Dec. De Nederl. bark. *President Ram*, gezagv. J. R. Ulrich, naar Rotterdam via Soerabaya.

Uitvoer te Pasoeroean van den 23sten tot en met den 27sten December 1856.

Naar Rotterdam met de bark *Maria Adriana*, gezagv. S. van der Held.

6870 picols Gouvernements koffij.

Naar Rotterdam met de bark *President Ram*, gezagv. J. R. Ulrich.

$9194\frac{23}{100}$ picols particuliere suiker.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

24 Dec. De Ned. Ind. schoener *Carolina*, van Probolingo, 20 December, passagier J. F. A. Versteegh.

VERTROKKEN.

22 Dec. De Ned. Ind. bark *Ana Serie*, gezagv. J. Stijger, naar Tjilatjap.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Mifrejool Moslook, Maria, Fathool Haer, Mansoer, Almashoor, Sophia, Indram Eljoesoor en Carolina.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van den 30sten tot en met den 31sten December 1856.

AANVOER.

Van Batavia per de Nederl. stoomboot *Palembang* gezagv. Roseboom, agent W. Cores de Vries.

4 vaten vleesch, 1 kistje boeken, W. Cores de Vries; 50 kisten binares opium, Fraser Eaton & Co; 2 kisten dameshandwerk en diverse kruiden, Holger van den Dungen.

Van Indramaijoe per het Nederl. schip *Minister Thorbecke*, gezagv. Van Duijn, agenten Fraser Eaton & Co.

$2073\frac{32}{100}$ picols rijst, Order.

Van Batavia per het Nederl. Ind. brik *L'Espérance*, gezagv. J. Huwart, agent Gezagvoerder.

500 kelders genever, 22 kisten garen, 1 baal laken, 1 kist monsters suiker en 4 kisten manufacturen, Fraser Eaton & Co; 82 collies dranken, aardewerk, manufacturen en koopmanschappen, 30 stuks ijzeren leggers, Adam & Co; 6 stuks machinerien, Major Matzen & Co; 22 kisten lijnwaden, 1 kist passementwerk en 1 kistje monsters, Van Leeuwen & Co; 3 collies koopmanschappen en kleinigheden, Order.

Van Batavia per de Nederl. Ind. bark *Kalimanten*, gezagv. Goestie Tasim, agent Gezagvoerder.

17 collies lijnwaden, 105 collies dranken, 21 collies provisien, 4 kisten mouchoirs en 5 balen poppen, W. Cores de Vries; 39 collies lijnwaden, blikwerk en koopmanschappen, Arabieren; en eenige goederen bestemd voor Banjermassing.

Van Balie per het Nederl. Ind. schip *Venus*, gezagv. Kerto, agenten Fraser Eaton & Co.

$168\frac{35}{100}$ picols rijst, $21\frac{10}{100}$ picols dendeng, 6 vaten 7 tobben klapper-olie, 15 zakken koffij, 10 stuks koehuiden en kleinigheden, Fraser Eaton & Co.

Van Hongkong per het Eng. schip *Lady Raglan*, gezagv. G. Chape, agenten Major Matzen & Co.

4 kistjes, 8000 Sp. matten, 20 kisten Manilla sigaren, Major Matzen & Co; 8 collies Chin. paijongs, spiegels en schoenen, 19 stuks Chin. zijden goederen, diverse Chinezen.

Van Pasoeroean per het Nederl. schip *President Ram*, gezagv. Ulrich, agenten Van Leeuwen & Co.

1375 picols rijst, Van Leeuwen & Co; 100 picols rotting, $9194\frac{23}{100}$ picols suiker, $29\frac{24}{100}$ stuks runderhuiden, $10\frac{13}{100}$ picols buffelhuiden, N. H. M.

UITVOER.

Naar Zweden per het Zweedsche schip *Pylades*, gezagv. Santburg.

$5734\frac{23}{100}$ picols suiker, B. J. van Eck & Co; $145\frac{42}{100}$ picols rotting, Fraser Eaton & Co.

Naar de Moluccos per de Nederl. Ind. bark *Aldjoesoor*, gezagv. Said Mohamat Segaf.

1 kist salinpans, P. Kervel & Co; 1 kist koopmanschappen en 1 kist manufacturen, Fraser Eaton & Co; 8 kisten madapollams, Schimmelpenninck & Co; 1 kist rood katoen, 2 kisten eau de cologne, 1 vat ijzerwerk, Kruer von Oven & Co; 3270 picols rijst, 150 picols groene katjang, 135 picols ijzer, 40 vaatjes boter, 8 picols jav. medicijn, 75 katjes binzoin, 10 kisten waskaarsen, 32 picols suiker, 2 pakken wollen dekens, 8 picols rozijnen, 25 picols suiker, 75 picols aardapelen, $1\frac{60}{100}$ picols corianderzaad, $35\frac{03}{100}$ picols koffij, 52 kisten en balen inhd. lijnwaden en kleinigheden, Diverse Arabieren.

Naar Frankrijk per het Fransche. schip *Washington*, gezagv. Laville.

$775\frac{11}{100}$ picols koffij, $7528\frac{54}{100}$ picols suiker, $184\frac{30}{100}$ picols rotting, Fraser Eaton & Co.

Naar Banjermassing via Grissee per de Nederl. Ind. bark *Machlaar*, gezagv. Sech Awal Bahannan.

Ballast.

Naar Grissee per de Nederl. Ind. bark *Kiem Heysoen*, gezagv. Oei Boksing.

219 kisten chin. thee, $16\frac{44}{100}$ picols kaijer touw, 1 krandjang chin. potjes, Gezagvoerder.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 per picol *f* 18.—
Idem. „ 15 „ „
Idem. „ 14 „ „
Idem. „ 13 „ „
Idem. „ 12 „ „
KOFFIJ per picol. Nominaal.
RIJST (CARGA) per kotjang *f* 115.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 140.—
KOEHUIDEN per 100 st. *f* 300. —
ARAK per legger *f* 120.—
OLIE (KLAPPER) per picol.
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN.
ROTTING.
WISSELKOERS 104 à 105%

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 4den Januarij des morgens ten half 9 ure.

Ds. VAN DAVELAAR.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 4den Januarij des morgens ten half 9 ure.